Складне речення

Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому

Складносурядним називається речення, предикативні частини якого синтаксично рівноправні і поєднані між собою інтонацією та сполучниками сурядності.

Темно-зеленії садки дрімають вже без плоду, і тихо гріються хатки, і верби гнуться в воду (І. Франко).

[ ],і [ ], і [ ].

Засоби зв'язку у складносурядному реченні

Інтонація

Сполучники сурядності

Єднальні: і,й, та (і), притому, причому, також.

Протиставні: а, але, та (але), проте, а проте, зате, однак.

Розділові : або, чи, або…або, чи…чи, то… то, чи то…чи то, не то…не то, хоч…хоч.

Розрізняй

РЕЧЕННЯ ІЗ ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ

СКЛАДНОСУРЯДНІ РЕЧЕННЯ

Запахло квітами мені, криницею живою, і скалком сонця на стіні, і щедрою весною (В.Стус).

Пройшла гроза, і ніч промчала, і знову день шумить кругом (В.Сосюра).

Смислові зв’язки між частинами складносурядного речення

У РЕЧЕННЯХ З ЄДНАЛЬНИМИ СПОЛУЧНИКАМИ

Одночасність дій або станів:

Повітря тремтить від спеки, і в синім мареві танцюють далекі тополі (М.Коцюбинський).

Послідовність дій або станів:

День спадає, і рожевий вечір тихою млою спускається на землю (Олександр Олесь).

Причиново - наслідкову або умовно-наслідкову залежність між діями або станами:

Орач торкнеться до чепіг руками - і нива дзвонить темним сріблом скиб (І. Нехода).

Смислові зв’язки між частинами складносурядного речення

У РЕЧЕННЯХ З ПРОТИСТАВНИМИ СПОЛУЧНИКАМИ

Протиставні відношення між частинами:

Багато влітку доводиться на пасіці працювати, але зате взимку можна відпочити сповна (Іван Багряний).

Зіставні відношення між частинами:

І потечуть веселі ріки , а озера кругом гаями проростуть, веселим птаством оживуть (Т.Шевченко).

Смислові зв’язки між частинами складносурядного речення

У РЕЧЕННЯХ З РОЗДІЛОВИМИ СПОЛУЧНИКАМИ

Чергування дій, явищ:

То вітер дихне, то коник в житі засюрчить (Л.Глібов).

Взаємовиключення дій, явищ:

Або не сокіл я, або спалила мені неволя крила (Леся Українка).